

Szigetelés Diagnosztikai Konferencia

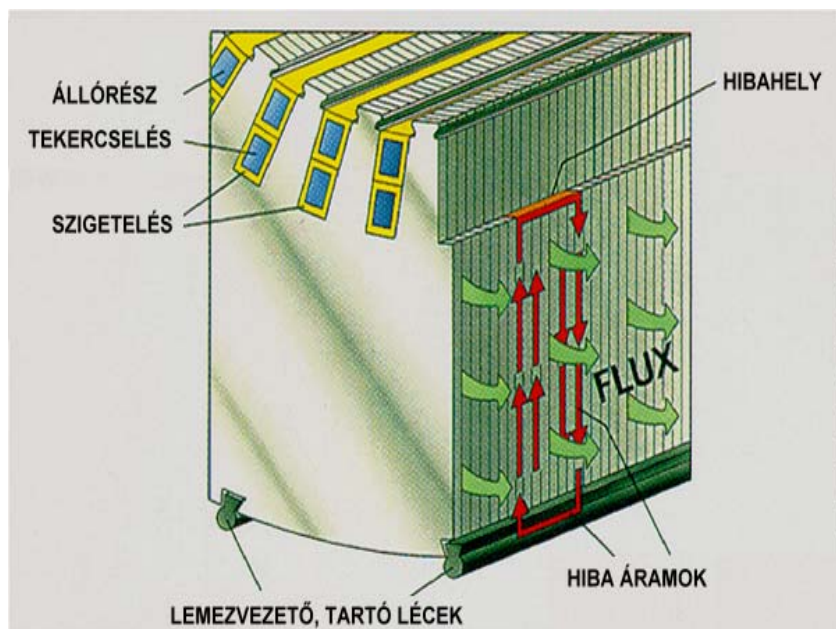
2006. 04. 26-28.

ELCID módszer Állórész lemeztetek alacsony fluxusú vaszárlat vizsgálata

Miért végzünk vasárlat vizsgálatokat?

Mechanikai, elektromos és környezeti igénybevételek, hatások a lemezek közötti szigetelő réteg átütését okozhatják.

A lemeztest szigetelés degradációja miatt hiba áramok keletkeznek, miként az ábra is illusztrálja. A hibaáram helyi túlmelegedéseket okoz, ami a lemeztest állapotát tovább rontja.

A felderítetlen lemeztest hiba kifejlődve az állórész vastest és tekercselés tönkremenetelét idézi elő.

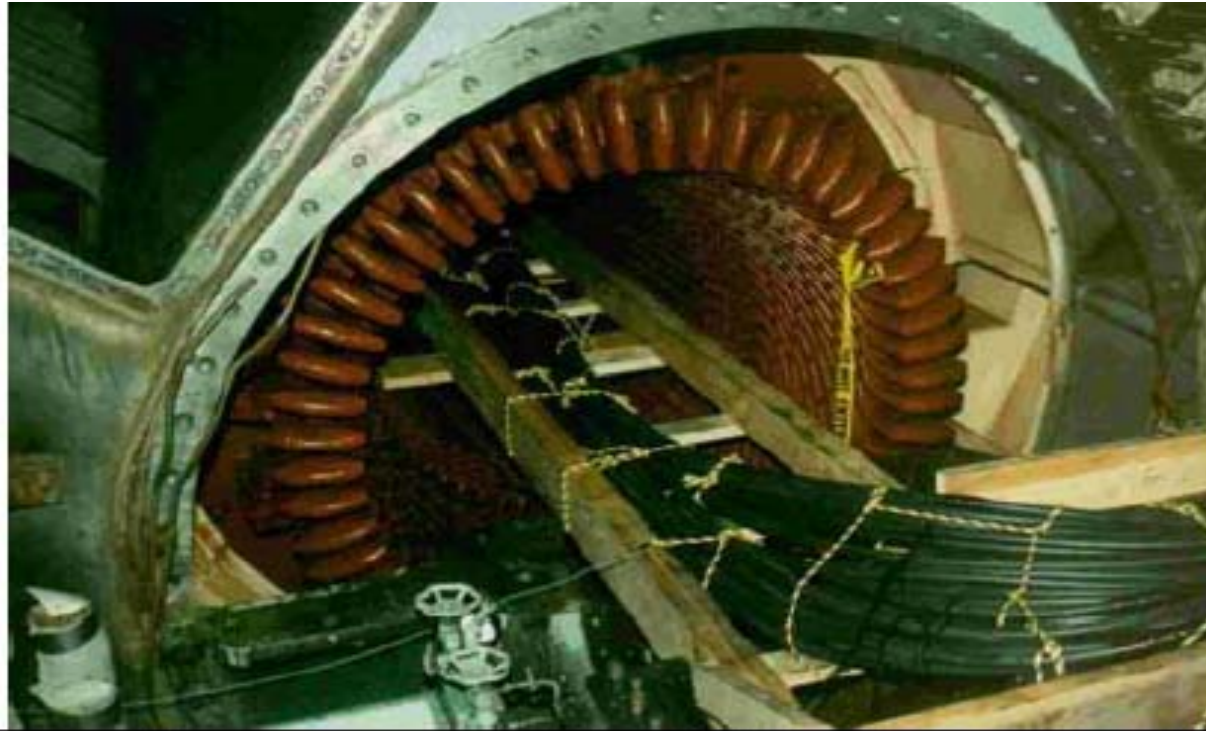
Vaszárlat vizsgálatok

- **Névleges indukcióval végzett vizsgálat**
HFRT , Flux test
  - nagy teljesítmény idő és munka igény
  - helyszíni kivitelezése bonyolult
  - sérülés, további állapot romlási veszély
  - észlelési nehézségek a mélyebben lévő hibák esetében
  - a lemeztest javítási folyamata lassú

Vaszárlat vizsgálatok

Gerjesztő tekercselés hagyományos
vaszárlat vizsgálatkor

Vaszárlat vizsgálatok

- **Alacsony fluxusú vaszárlat vizsgálat**

ELCID (Electromagnetic Core Imperfection Detector)

- kis teljesítmény igény a 4%-os indukció szint miatt
($B_{\text{vizsg}} = 0,04 \times B_{\text{névl}}$), sérülés veszély minimális
- helyszíni kivitelezése egyszerű
- a mélyebben lévő hibák is észlelhetők
- gyors javítási folyamatot biztosít
- Speciális eszközök szükségesek

Vaszárlat vizsgálatok

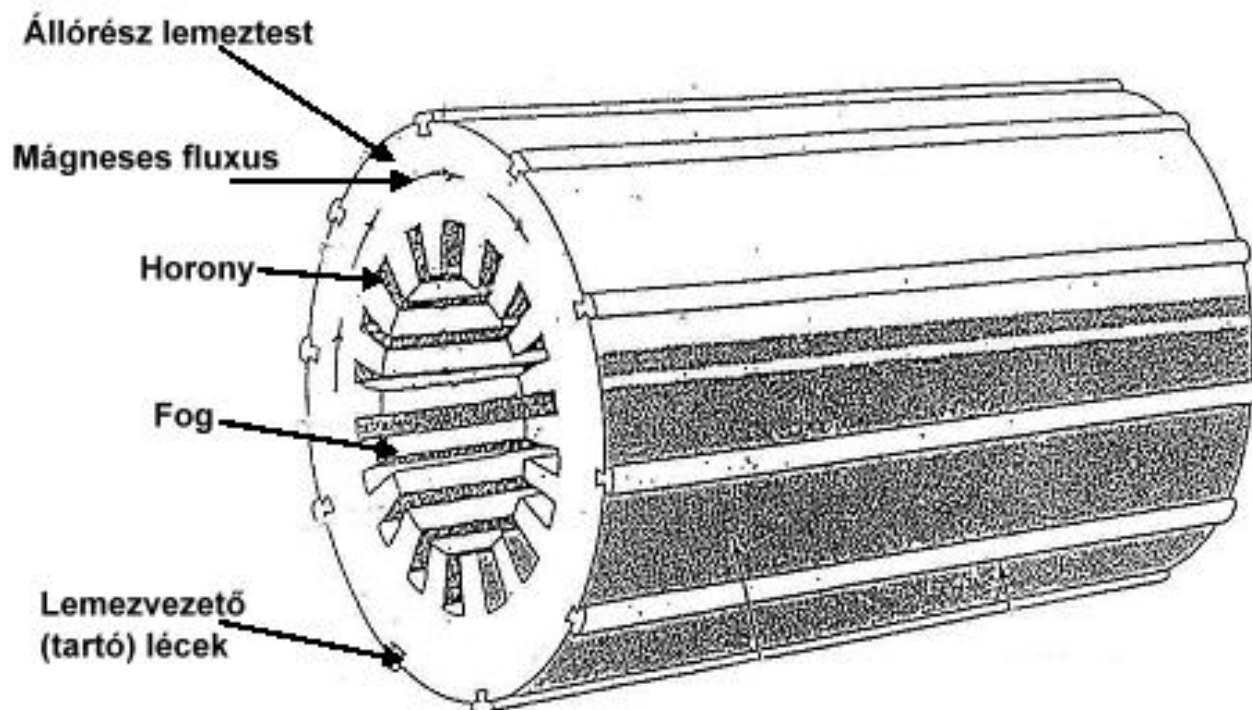

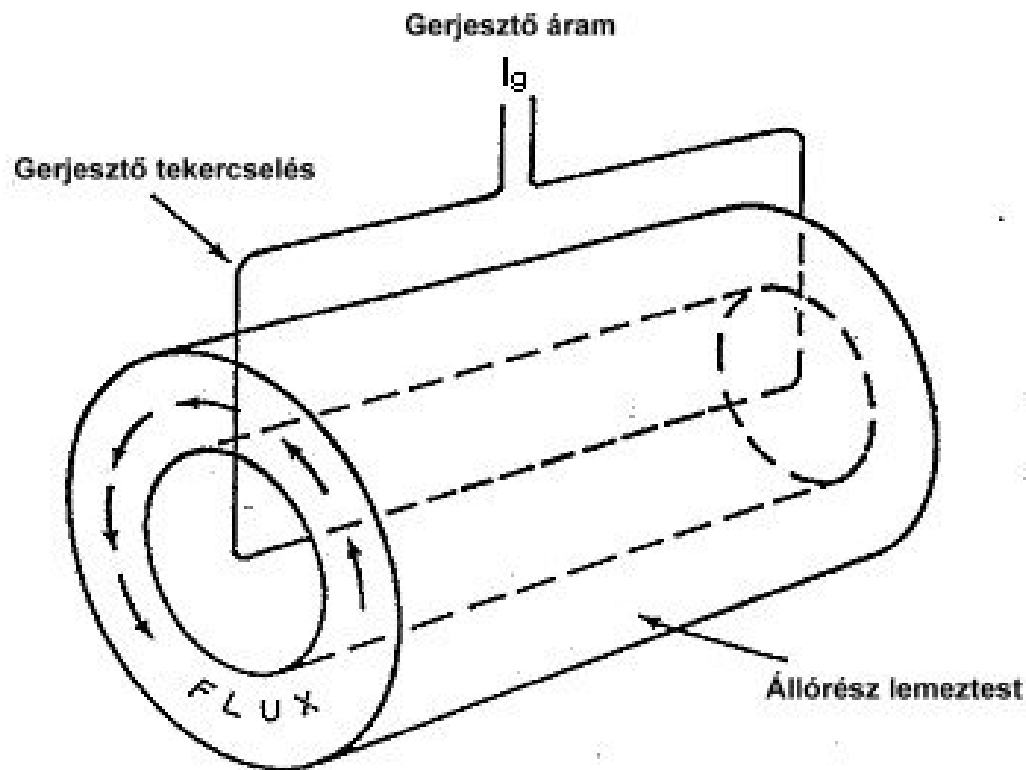
Tipikus ELCID vizsgálat

Lemeztest kialakítása

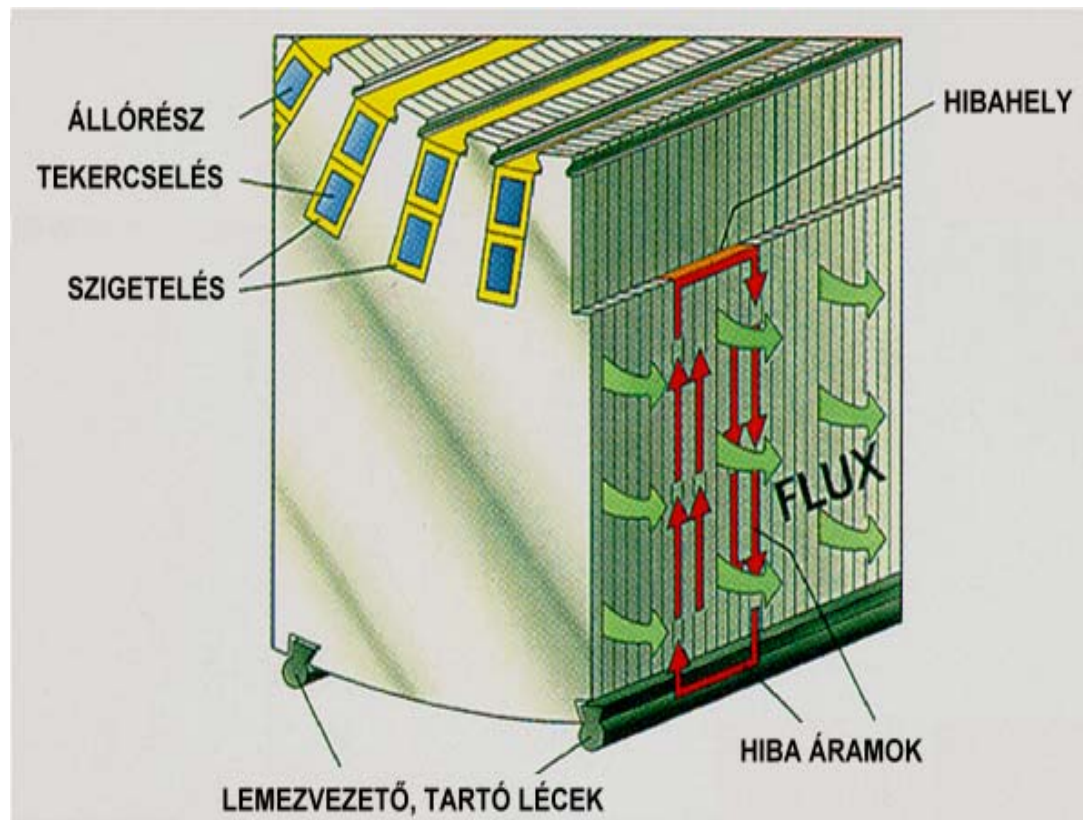

Lemeztest gerjesztése

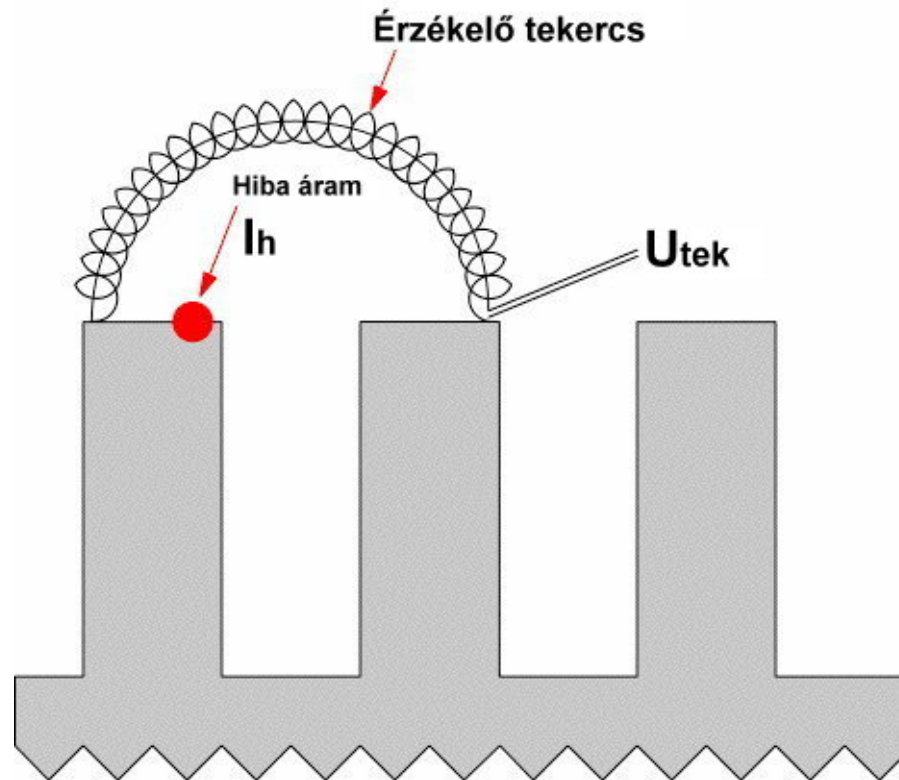

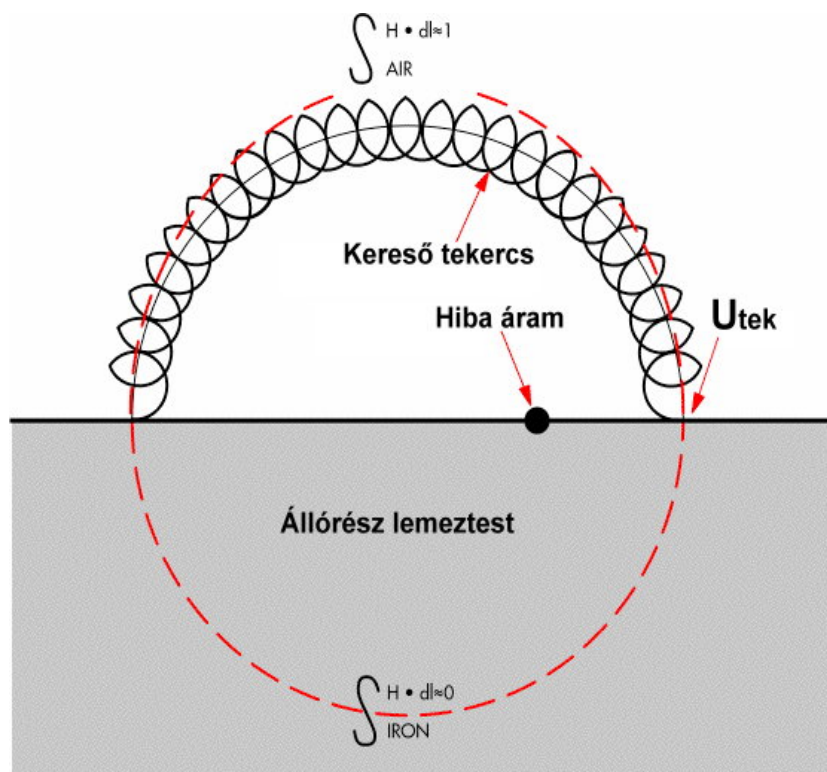
Hibahely árama

Érzékelő tekercs

Érzékelő tekercs jele

$$U_{\text{tek}} = \mu_0 \omega n A I$$

Feszültségek és áramok

Gerjesztés

$$i_g = \sqrt{2} I_g \sin \omega t$$

Indukált feszültség

$$u_g = \sqrt{2} U_g \cos \omega t$$

A hibahely feszültsége

$$U_h = (I_{\text{hiba}}/I_{\text{vas}}) U_g$$

Hibaáram a károsult környezetben

$$i_h = - \sqrt{2} I_h \cos(\omega t + \alpha)$$

Hibahely árama

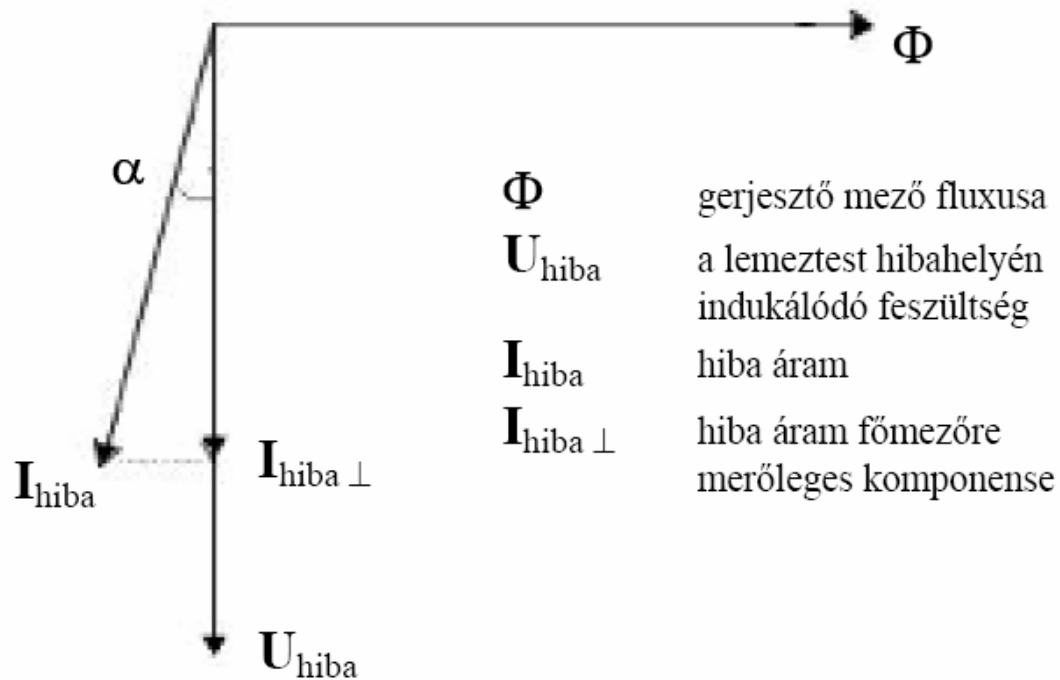
$$\dot{i}_h = -\sqrt{2} (I_{hiba}/I_{vas}) U_g \frac{R_{hiba} \cdot \cos\omega t + \omega L_{hiba} \sin\omega t}{R_{hiba}^2 + \omega^2 L_{hiba}^2}$$

$R_{hiba} \gg \omega L_{hiba}$ ekkor

$$\dot{i}_h = -\sqrt{2} (I_{hiba}/I_{vas}) U_g \frac{R_{hiba} \cdot \cos\omega t}{R_{hiba}^2}$$

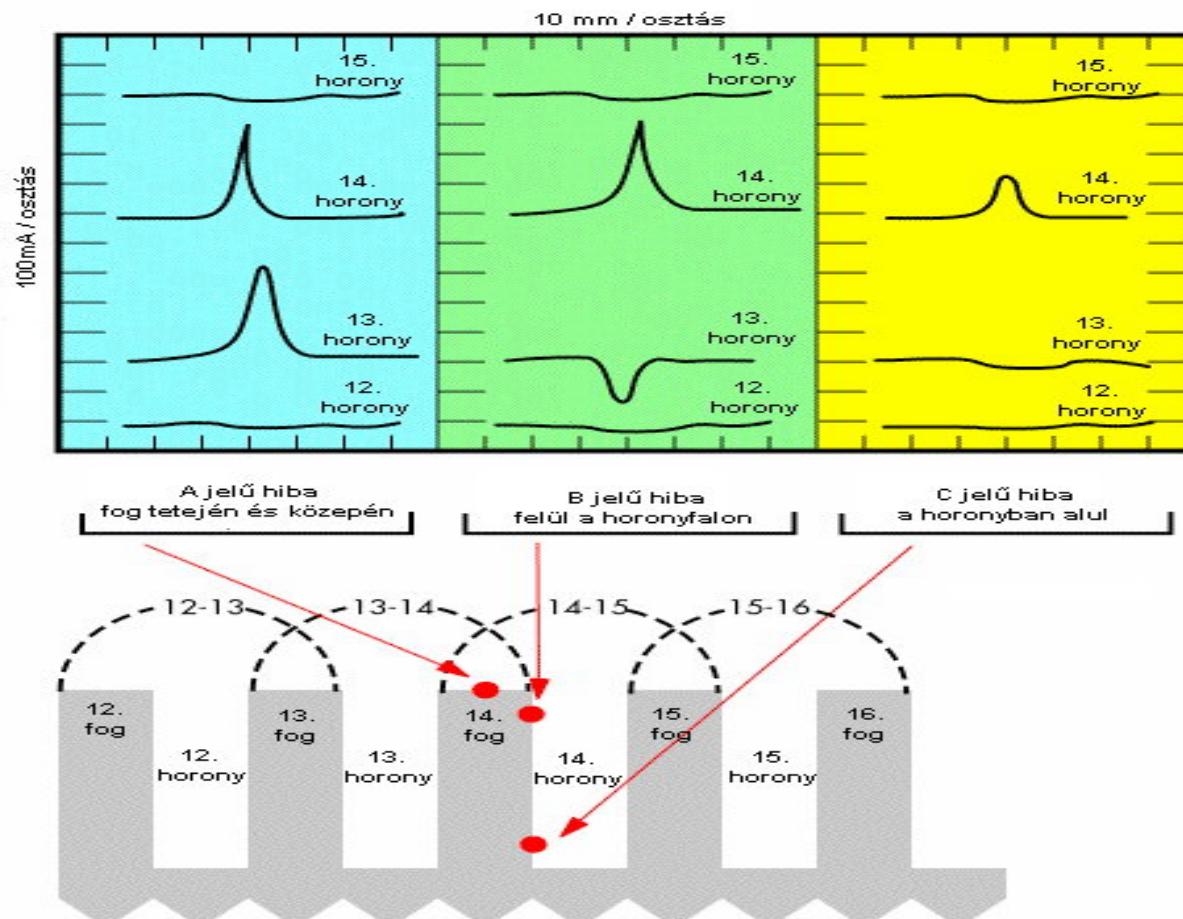
Tehát ekkor $\dot{i}_h$ 90°-os eltolásban van $\dot{i}_g$ -hez képest

Vektor ábra

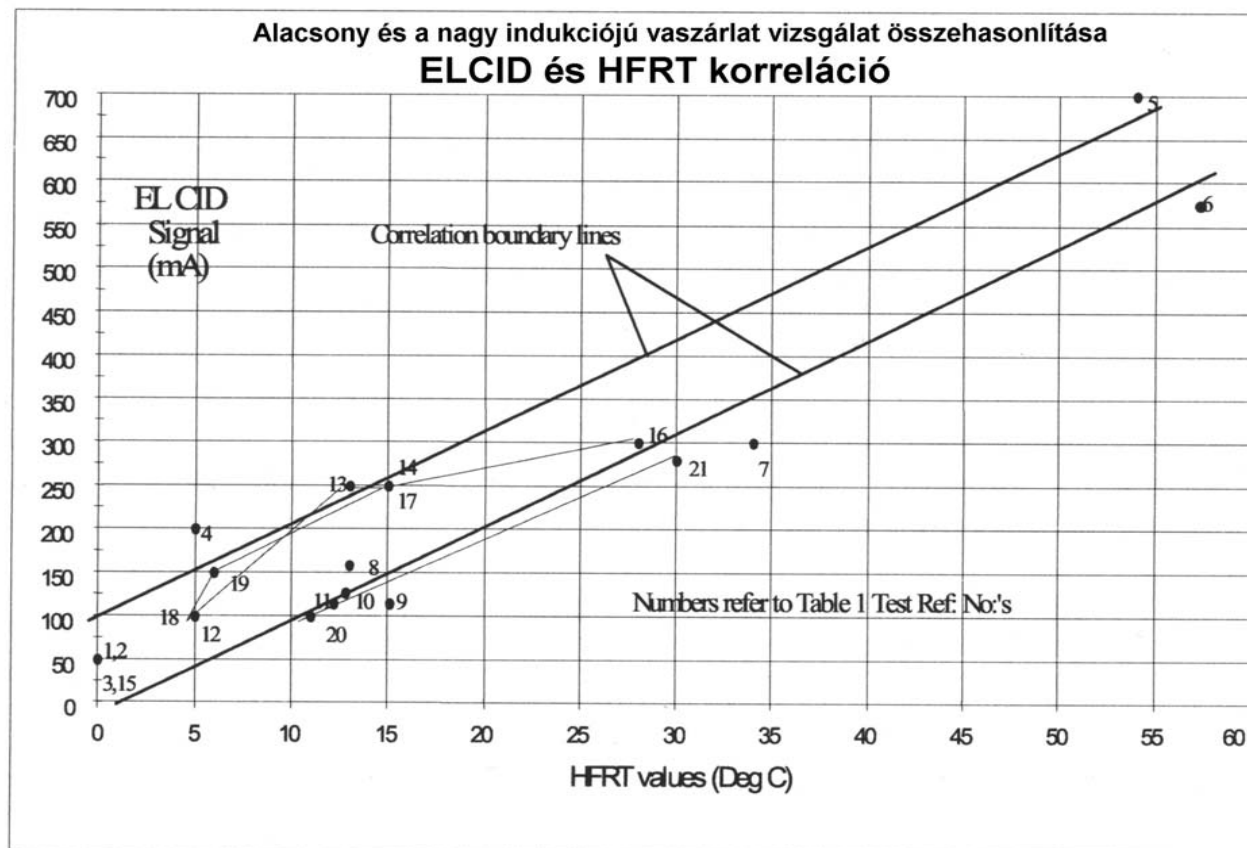

Tipikus hibák

ELCID és HFRT korreláció

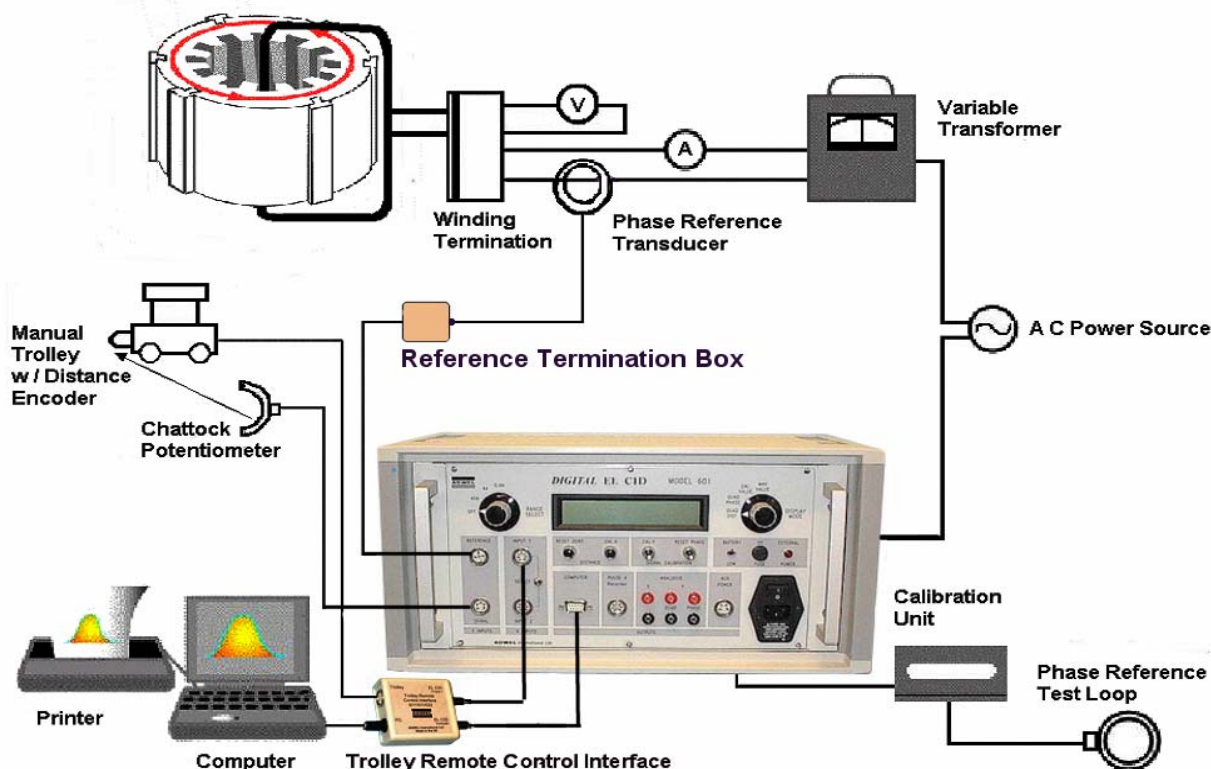
Digital ELCID technika

Chiba

Digital ELCID technika

ELCID vizsgálat tulajdonságai

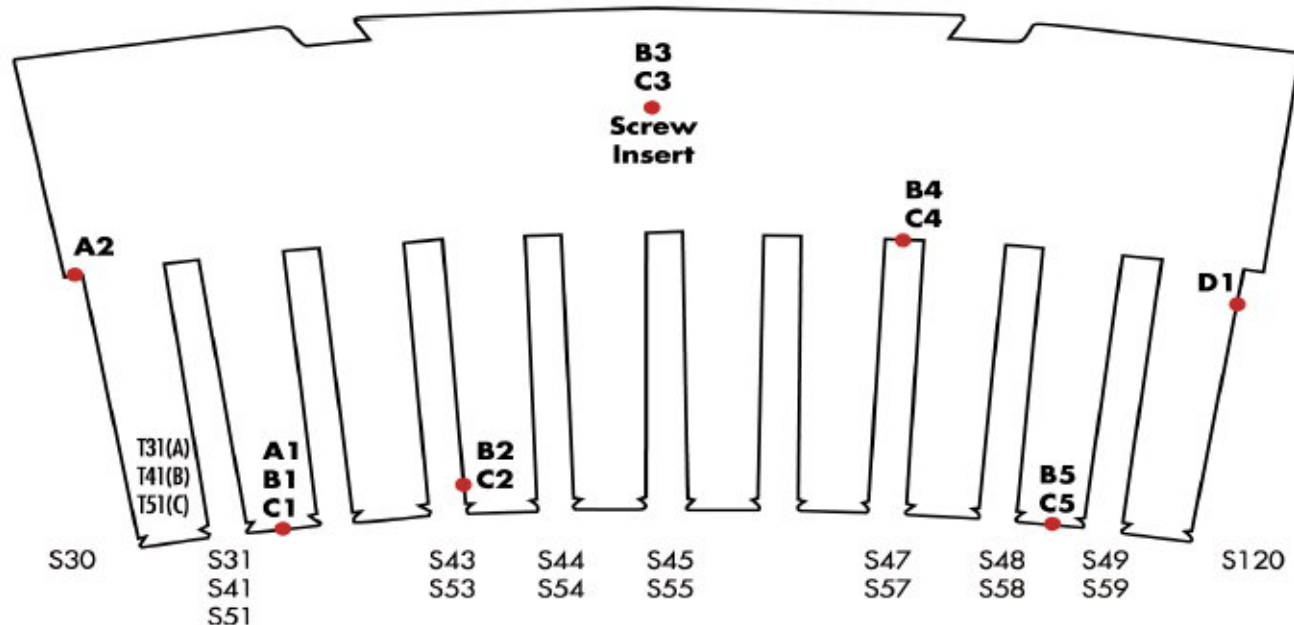

- Alacsony indukció - **4%** (nagyon kis teljesítmény igény)
- Gyors és egyszerű kivitelezés
- Viszonylag alacsony élőmunka igény
- Minimális biztonsági veszély vizsgálatkor
- Hordozható berendezés
- Gyorsan és egyszerűen értelmezhetők az eredmények
- Folyamatos számítógépes adat tárolás, archiválás
- Nem károsítja a vizsgált lemeztestet
- A vizsgálat bármikor ismételhető, gyors javítás lehetséges

ELCID jel és a túlmelegedés

65 MVA-es hidrogengenerátor lemeztest hibák

S=Slot No.
T=Tooth No.

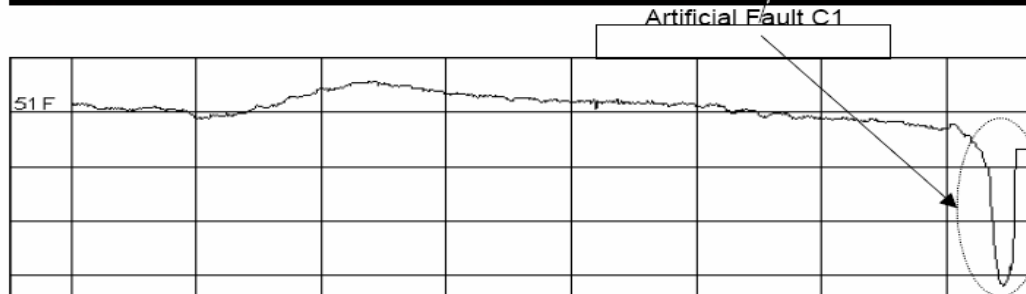
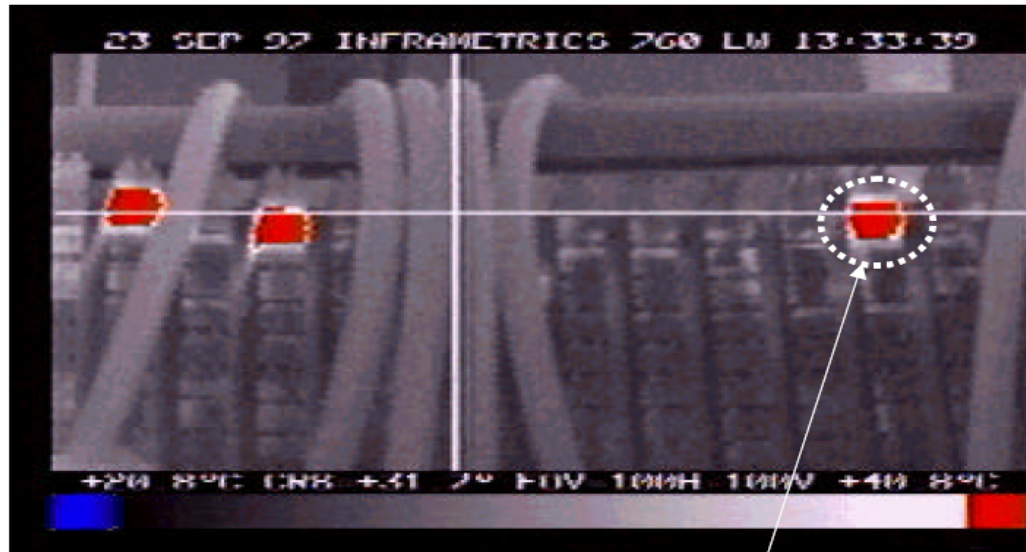
ELCID jel és a túlmelegedés

Egy 100 mA-es hiba 5-10°C helyi túlmelegedést okozhat

Hiba azonosító	Horony	Pozíció	ELCID teszt	HFRT teszt	
			Hibaáram	Lokális túlmelegedés	Észlelési idő
A1	31/32	Fog felület	100/300 mA	5 °C	35 perc
B1	41/42	Fog felület	250 mA	13 °C	36 perc
B2	43	Horony fal	100 mA	11 °C	36 perc
B3	44/45	Átmenő csavarnál	75 mA	Nincs indikáció	
C1	51/52	Fog felülete	300 mA	15 °C	37 perc
C3	54/55	Átmenő csavarnál	90 mA	Nincs indikáció	
C4	57	Horony fenék	250 mA	15 °C	2 óra 51 perc

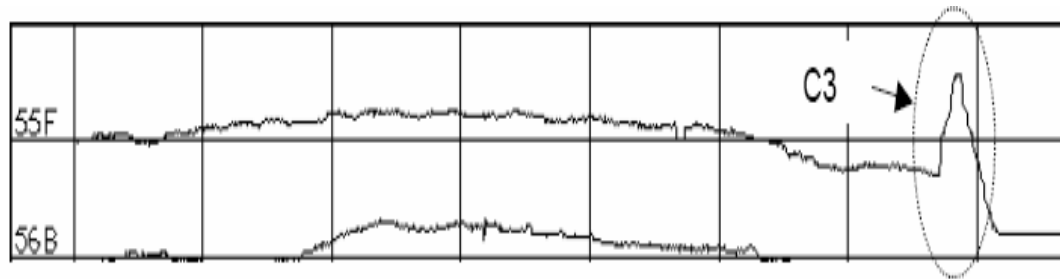
ELCID jel és a túlmelegedés

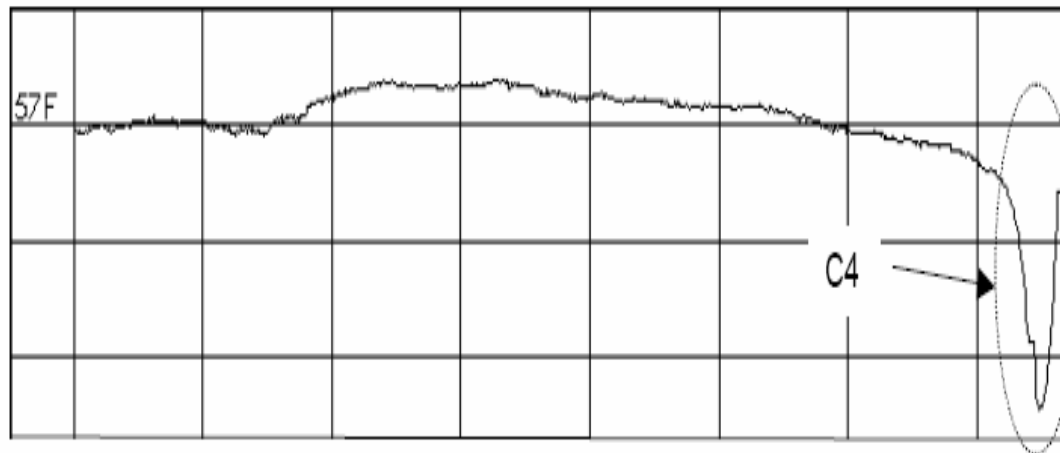
C1 hibahely
HFRT alatti
infravörös és
ELCID vizsgálati
eredményei

HFRT 15 °C
ELCID 300 mA

ELCID jel és a túlmelegedés

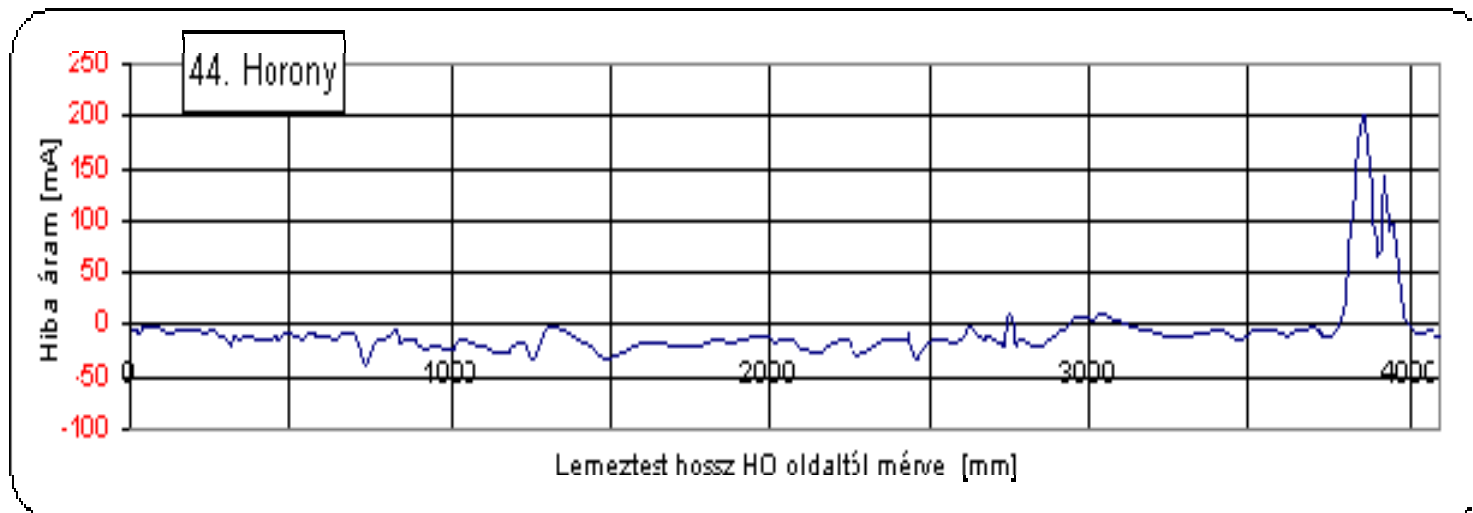

C3 hibahely:
Lemeztest átmenő
csavar
HFRT nem észlelhető
ELCID 90 mA

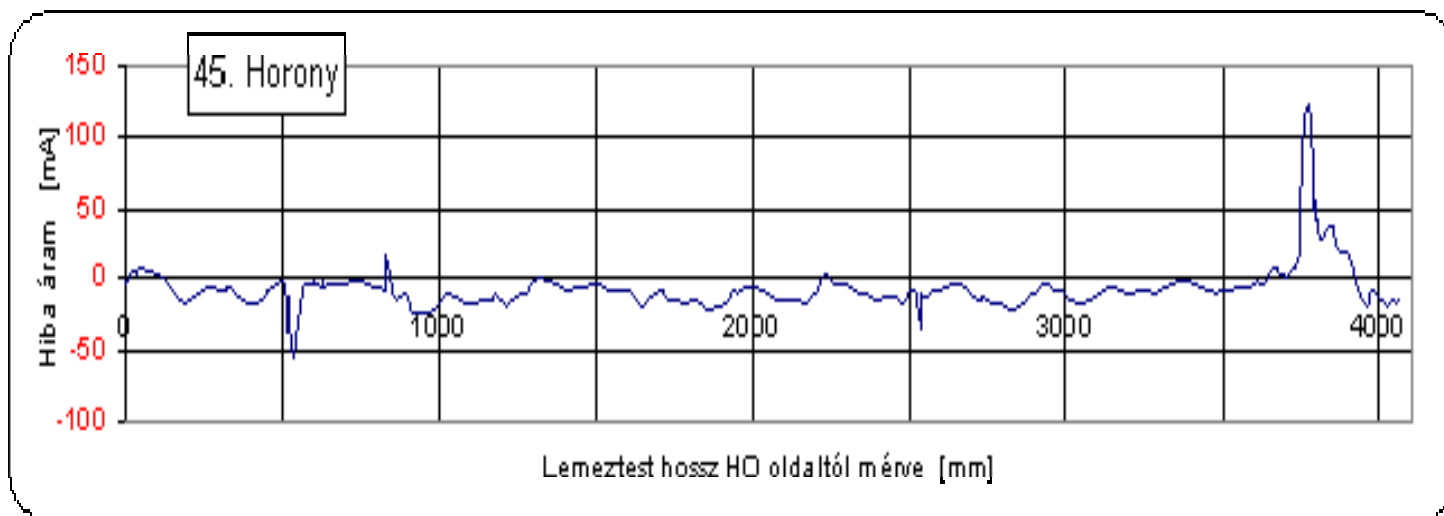
C4 hibahely:
Horony fenék
HFRT 15 °C , 2óra
51perc észlelési idő
ELCID 250 mA

Lemeztest sérülés és hibaárama

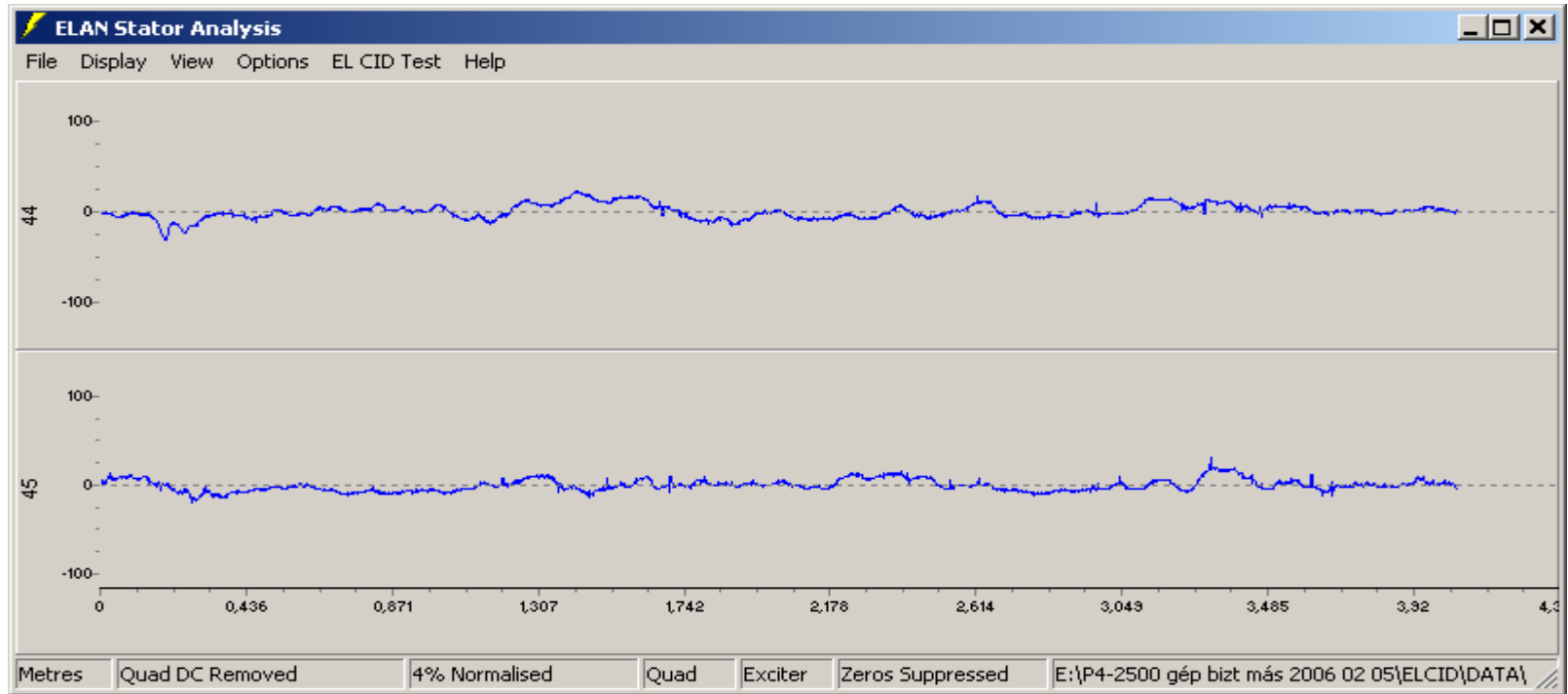
Nagyteljesítményű
generátor lemeztest
sérülése, 44. horony

Lemeztest sérülés hibaárama

Nagyteljesítményű
generátor lemeztest
sérülése, 45. horony

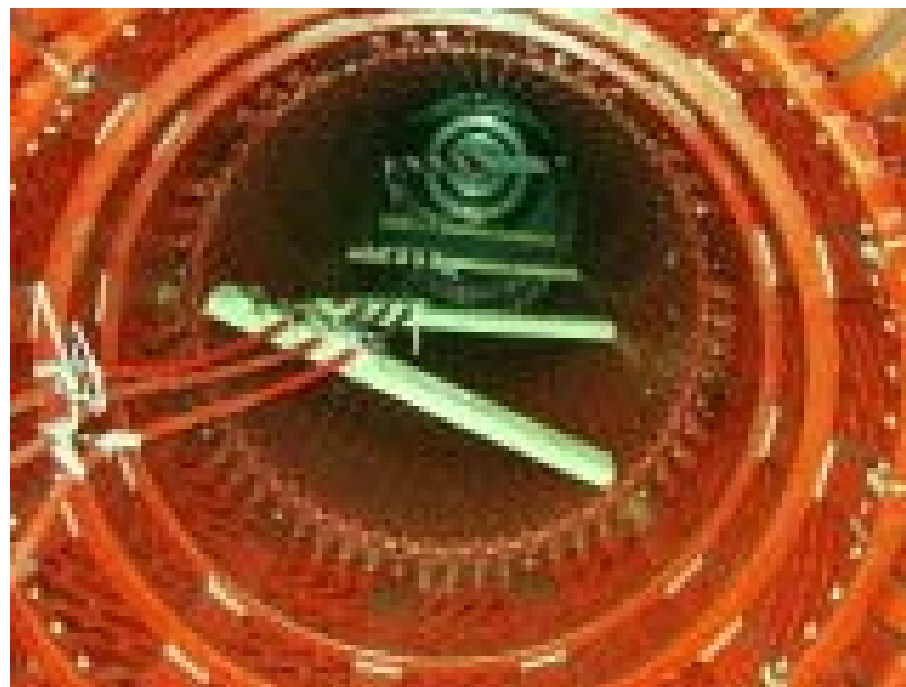
Hibaáramok javítás után

Nagyteljesítményű generátor lemeztest
sérülése, 44. és 45. horony

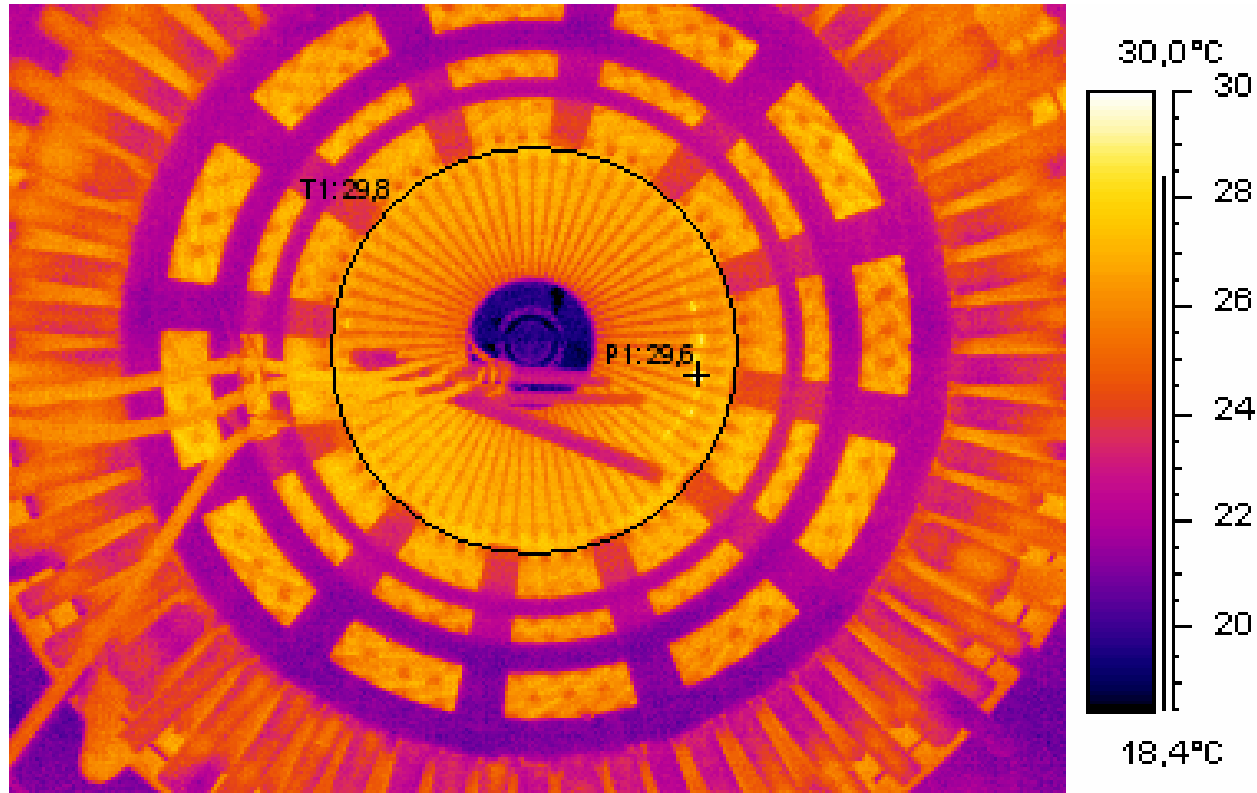
Lemeztest képe javítás után

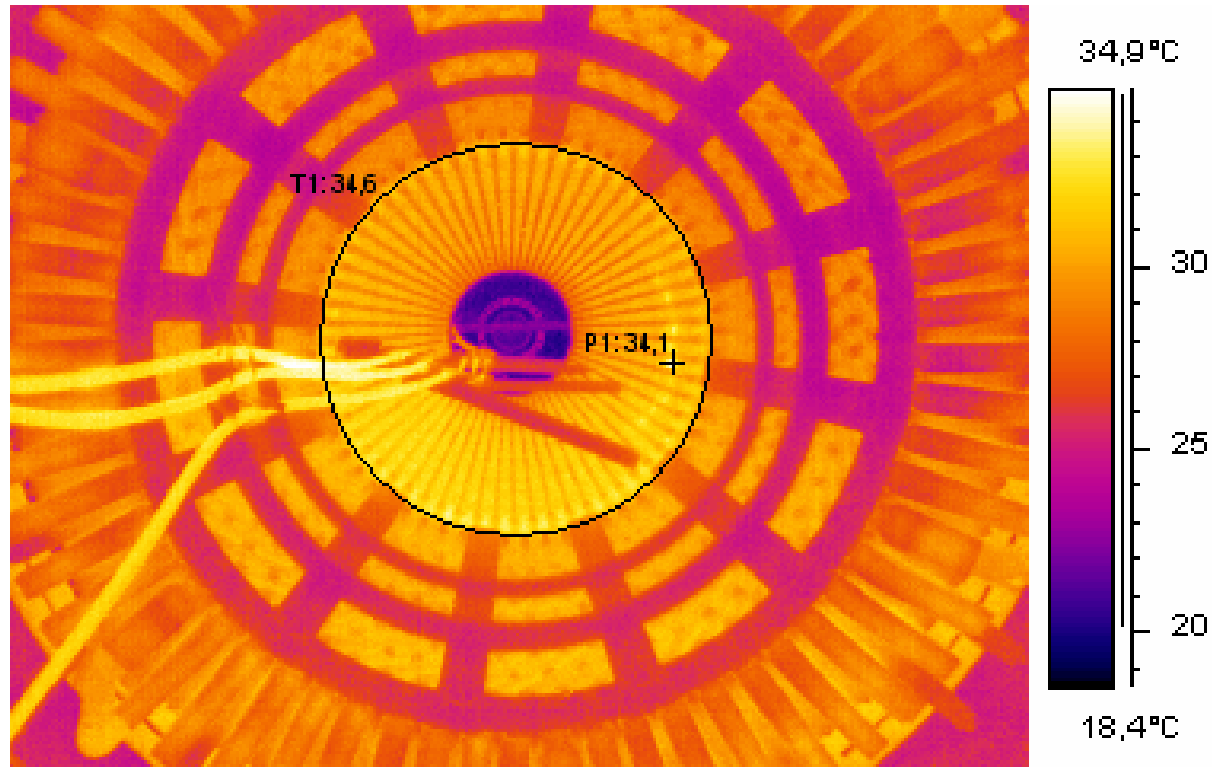
Nagyteljesítményű generátor lemeztest javítás után,
HFRT vizsgálatra előkészítve

Infravörös kép 30 perc HFRT után

Nagyteljesítményű generátor lemezttest
javítás utáni termovíziója

Infravörös kép 60 perc HFRT után

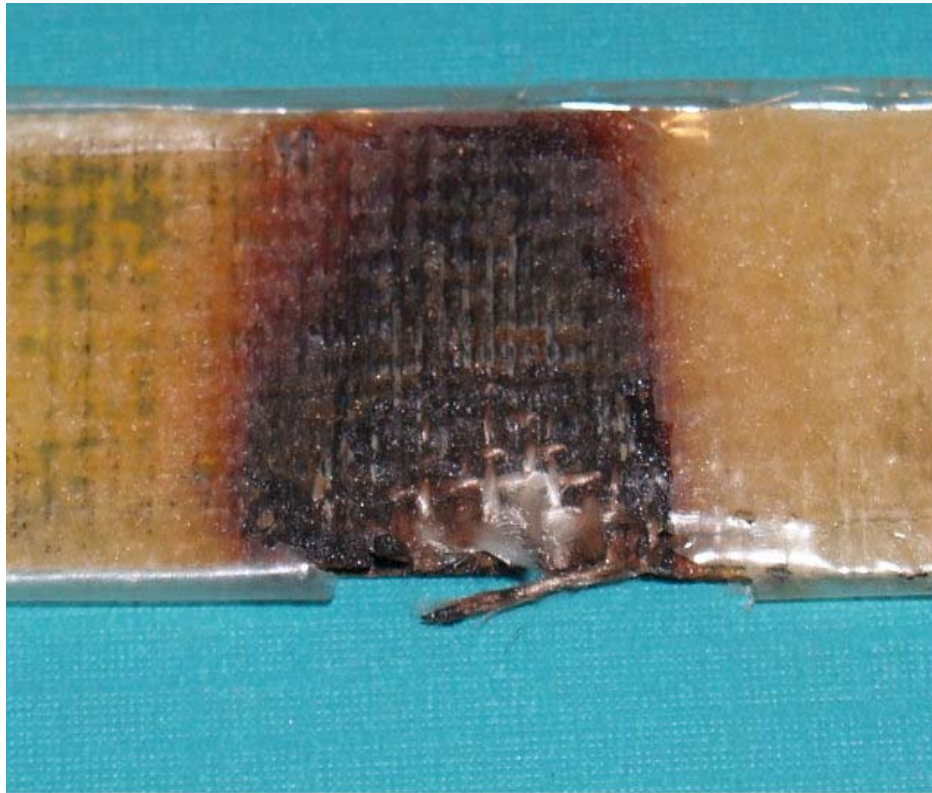

Nagyteljesítményű generátor lemeztest
javítás utáni termovíziója

Elszenesedett horonyfenék betét

**1992.
Nagyteljesítményű
turbógenerátor lemeztest
fellazulása miatt vaszárlat
keletkezett a horony
alján.**

**Ellenőrzéskor (tekercselés
még a gépben volt): 4 óra
időtartamú HFRT alatt a
termovízió nem mutatott
rendellenességet.**

Kérdések?

KTT Mérnöki Iroda Kft.